

Cuprins

CAPITOLUL I. INTRODUCERE	7
1. Originea regulilor juridice.....	7
2. Ce este și de ce studiem Dreptul Privat Roman?.....	8
3. Mentalități și valori fundamentale romane.....	14
4. Repere esențiale ale istoriei juridice romane.....	16
4.1. Regalitatea	16
4.2. Republica	18
4.3. Principatul.....	22
4.4. Dominatul	24
5. Planul de tratare.....	26
CAPITOLUL II. VECHIUL DREPT ROMAN	27
<i>Secțiunea 1. Izvoarele dreptului și procedura de judecată</i>	27
1.1. Cadrul general	27
1.2. Izvoare și procedură până la adoptarea Legii celor XII Table: cutuma	29
1.3. Adoptarea Legii celor XII Table și trăsăturile acestei reglementări.....	30
1.4. Legea – izvor general de drept	31
1.5. Edictele magistraților	32
1.6. Hotărârile Senatului	32
1.7. Procedura legis-acțiunilor	32
1.7.1. Caracterizare	32
1.7.2. Desfășurarea procesului	33
1.7.3. Executarea hotărârii judecătorești.....	35
1.8. Concluzii	37
<i>Secțiunea a 2-a. Persoanele</i>	38
2.1. Noțiunea de persoană și cea de capacitate.....	38
2.2. Felurile capacității	39
2.2.1. Conținutul capacității de folosință	39
a. <i>Status libertatis</i>	39
De unde proveneau sclavii?	40
Cum se dobândește libertatea?	40
Poziția juridică a dezrobitului	41
Statutul juridic al sclavilor	42
Stările de semisclavie	42
b. <i>Status civitatis</i>	43
Cetățenii	43
Latinii	44
c. <i>Status familiae</i>	44
Ce înseamnă familia și rudenția în Roma veche?.....	44
Puterea părintească.....	46

Căsătoria (<i>matrimonium</i>)	47
Noțiune	47
Condițiile de fond ale căsătoriei	47
Condițiile de formă ale căsătoriei	48
Efectele căsătoriei	49
Desființarea căsătoriei	49
Relațiile extraconjugale	50
Dobândirea artificială a puterii părintești	50
Adrogațiunea	50
Adopția	51
Stingerea puterii părintești	52
2.2.2. Pierderea capacității (<i>capitis deminutio</i>)	53
2.3. Mijloacele derivate de exercitare a puterii părintești	54
2.3.1. Tutela	54
2.3.2. Curatela	56
2.4. Persoanele juridice	57
Secțiunea a 3-a. Stăpânirea bunurilor	57
3.1. Diviziunea lucrurilor (bunurilor)	58
3.2. <i>Dominium</i>	60
3.3. <i>Possessio</i>	63
Noțiune	63
Elementele posesiei	66
Dobândirea și pierderea posesiei	66
3.4. Coproprietatea	67
3.5. Dobândirea proprietății	67
Ocupațiunea	67
Accesiunea	68
Confuziunea	68
Mancipațiunea	70
<i>In iure cessio</i>	71
Uzucapiunea	71
Tradițiunea	72
3.6. Stingerea proprietății	73
3.7. Apărarea proprietății	73
3.8. Drepturile asupra bunurilor altuia	74
3.8.1. Servituțiile	74
Dobândirea și stingerea servituțiilor	76
Apărarea servituțiilor	77
3.8.2. <i>Superficia</i>	77
Secțiunea a 4-a. Succesiunile	77
4.1. Noțiuni fundamentale de drept succesoral	78
4.2. Istoricul dreptului succesoral roman	79
4.3. Succesiunea legitimă	79
4.4. <i>Testamentum</i>	80

Noțiune	80
Regimul juridic al dispunerii testamentare	82
4.5. Dobândirea moștenirii	84
4.6. Acțiunile succesoriale	85
Secțiunea a 5-a. Obligațiile	85
5.1. Generalități	85
5.2. Ce anume se studiază în acest capitol?.....	86
5.3. Configurația obligației	88
5.4. Izvoarele obligațiilor	89
5.4.1. Contractul – izvor de obligații	89
5.4.1.1. Noțiune	89
5.4.1.2. Contractul verbal (<i>verbis</i>).....	90
5.4.1.3. <i>Mutuum</i> (împrumutul de consumație)	92
5.4.2. Delictul – izvor de obligații	94
5.4.2.1. Noțiune	94
5.4.2.2. Delictele de drept civil.....	96
Furtul.....	96
Injuria	97
Prejudiciul injust provocat	97
5.4.2.3. Acțiunile noxale.....	98
5.5. Stingerea obligațiilor.....	99
CAPITOLUL III. PERIOADA IMPERIALĂ (DREPTUL CLASIC ȘI DREPTUL POSTCLASIC)	100
Secțiunea 1. Izvoarele dreptului și procedura de judecată.....	100
1.1. Edictul pretorian.....	101
1.2. Hotărârile Senatului	102
1.3. Constituțiile imperiale.....	102
1.4. <i>Iurisprudentia</i> (știința dreptului).....	104
1.5. Codificarea lui Iustinian.....	110
1.6. Dreptul bizantin, după Iustinian	112
1.7. Receptarea Dreptului Roman	114
1.8. Procedura formulară.....	117
Generalități	117
Chemarea în judecată	119
Faza <i>in iure</i>	119
Formula de judecată.....	120
Acțiunile.....	121
Faza <i>in iudicio</i>	123
Autoritatea de lucru judecat	123
Executarea hotărârii judecătorești	124
Căile de atac	125
Proceduri speciale.....	125

1.9. Procedura extraordinară	126
1.10. Concluzii la chestiunile privind procedura de judecată.....	128
Secțiunea a 2-a. Persoane	128
2.1. Personalitate și capacitate.....	128
2.2. Libertate și sclavie.....	129
Sclavul – actor pe scena juridică.....	129
Ameliorarea situației sclavilor	130
Căderea în sclavie și dezrobirea.....	131
Situația colonilor.....	131
2.3. Cetățenia romană.....	132
2.4. Rudenie și familie	132
2.4.1. Situația fiilor de familie	133
2.4.2. Regimul căsătoriei	134
2.4.3. Adrogațiunea și adopția	137
2.4.4. Stingerea puterii părintești	138
2.4.5. Tutela și curatela	138
A. Tutela impuberilor	138
B. Tutela femeilor.....	140
C. Curatela	140
2.5. Persoanele juridice	141
Secțiunea a 3-a. Stăpânirea bunurilor	142
3.1. Diviziunea bunurilor	142
3.2. „Proprietatea” pretoriană.....	143
3.3. „Proprietatea” provincială	144
3.4. „Proprietatea” peregrină.....	145
3.5. <i>Possessio</i>	145
3.6. Coproprietatea	148
3.7. Dobândirea proprietății	148
3.8. Apărarea proprietății	151
3.9. Drepturile asupra bunurilor altuia (<i>iura in re aliena</i>).....	152
Secțiunea a 4-a. Succesiuni	153
4.1. Noțiuni și reguli generale specifice, dezvoltate în dreptul clasic	153
4.2. Succesiunea legală	155
4.3. Testamentul	157
Configurație	157
Ineficacitatea testamentului	158
Legate și fideicomise	159
4.4. Dobândirea moștenirii.....	160
4.5. Acțiunile succesoriale	161
Secțiunea a 5-a. Obligații	162
5.1. Limitele teoriei romane a obligațiilor.....	162
5.2. Noțiunea de obligație	165

5.3. Elementele obligațiilor	166
5.4. Izvoarele obligațiilor	169
5.4.1. Introducere	169
5.4.2. Care sunt izvoarele obligațiilor?	170
5.4.3. Contractul – izvor de obligații	173
Apariția noțiunii juridice de contract	174
Elementele esențiale ale unui contract	176
Categorii de contracte	185
Contractele verbale	185
Contractele reale	195
Comodatul (<i>Comodatum</i>)	211
Contractele consensuale.....	213
Vânzarea (<i>Emptio-venditio</i>)	217
Mandatul (<i>Mandatum</i>)	237
Pactele adăugate	254
Dinamica obligației contractuale.....	257
A. Nașterea obligațiilor.....	258
B. Parcurusul obligațiilor.....	265
Liberarea (descărcarea) debitorului sau plata	266
Compensația	270
Novația.....	273
Cesiunea de credit.....	273
Confuziunea	281
Concursul a două cauze lucrative	281
Prescrierea creanțelor (prescripția liberatorie).....	281
Neexecutarea obligației	283
Daunele interese	284
Forța majoră și cazul fortuit	285
Punerea în întârziere și răspunderea contractuală	286
5.4.4. Delictul – izvor de obligații	292
Delictele civile.....	292
Delictele de drept pretorian	293
Abandonul noxal	294
5.4.5. Obligațiile născute ex variis causarum figuris	294
Negotiorum gestio (gestiunea de afaceri).....	294
Îmbogățirea fără cauză	295
5.5. Tipuri speciale de obligații	297
Obligațiile naturale	297
Obligațiile divizibile și indivizibile	298
Obligațiile solidare.....	299
GLOSAR DE TERMENI JURIDICI	300
BIBLIOGRAFIE ESENȚIALIZATĂ.....	305